

Dragi prieteni,

Vă mulțumesc pentru invitația aici, în Portugalia, această țară frumoasă, în momentul în care lumea se apropie de două sute de zile de război în Europa.

Pe măsură ce închidem discuțiile intense din cadrul acestei conferințe de la Estoril, mi s-a cerut să vă vorbesc despre „lumea de mâine”.

Mă întreb dacă cineva care ar fi vorbit despre acest subiect în 1945 și-ar fi imaginat vreodată că, în 2022, atât de mulți vor fi uitat consecințele naționalismului, ale populismului, ale rațiunii celor mai puternici.

Sau cineva care ar fi ținut un discurs în 1960 și-ar fi imaginat vreodată că, deși suntem cu toții conectați instantaneu prin intermediul telefoanelor noastre mobile, mulți dintre noi sunt mai singuri ca niciodată sau că multe aspecte ale politicii noastre sunt mai fragmentate ca în trecut. Că, deși toate cunoștințele din lume ne sunt accesibile online, atâția par să fi uitat lecțiile istoriei.

Că fluxul constant de știri, 24 de ore din 24, Instagram, Twitter și Facebook, în loc să ne angajeze mai mult, i-ar face pe mulți să-și piardă interesul și atenția. Că știrile false sau dezinformarea ar traversa literalmente lumea la viteza luminii.

Mă întreb dacă cineva care s-a adresat unei mulțimi în 1990 după căderea Zidului și-ar fi imaginat că bazele democrației liberale care au pus capăt deceniilor de teamă, generațiilor pierdute, opresiunii vor fi repuse vreodată sub semnul întrebării.

Sau că, în ciuda tuturor avertismentelor, lumea ar continua să se supraîncălzească. Că râurile noastre vor începe să se evapore și pădurile noastre să ardă.

Sau că femeile ar câștiga în continuare mai puțin decât bărbații.

Sau că, deși suntem cea mai bogată societate din istorie, decalajul dintre cei bogați și săraci să rămână prea mare.

Sau că tancurile ar traversa din nou frontierele europene.

Vă prezint o imagine care, la prima vedere, pare sumbră. Dar lucrurile nu stau așa. Este încercarea mea de a lansa un apel la schimbare, un catalizator pentru activism, pentru a regândi rolul nostru în societate. Este apelul meu să vă găsiți vocea și să vă exprimați.

Lumea viitoare este una pe care numai noi o putem crea împreună. Destinul nu este predeterminat, este forjat.

Acest proiect pe care îl numim Uniunea Europeană a fost creat pentru a răspunde problemelor cu care se confruntă cetățenii noștri. A fost modul nostru adaptat exigențelor viitorului de a ne asigura că lumea se va concentra în continuare pe eforturile pentru justiție, egalitate de șanse și democrație reală.

A fost nevoie de un imens curaj pentru a visa o Uniune Europeană. A fost nevoie de și mai mult pentru a o transforma în realitate.

Visătorii au fost cei care au creat acest bastion al drepturilor și al relațiilor de încredere, de deschidere economică și pluralism.

Și, prieteni, în ciuda provocărilor, eu privesc înspre viitor cu speranță. Cu optimism. Cu hotărâre.

Pentru că este adevărat că trebuie să ne confruntăm cu naționalismul și populismul, dar este adevărat și că avem milioane de tineri europeni implicați, care își fac auzită vocea.

- Că pentru fiecare așa-zis om puternic aflat în ascensiune, avem oameni care văd în politică o forță pozitivă a schimbării. Că fiecare autocrat care ne amenință vecinii, se confruntă cu unitatea noastră care a supraviețuit presiunii.
- Că încă ne confruntăm cu decalaje între salariile femeilor și bărbaților, că drepturile femeilor sunt încă amenințate, dar adoptăm acte legislative pentru a remedia aceste situații.
- Că tot mai mulți oameni sunt scoși din condiții de sărăcie și disperare. Că deși discriminarea există încă, comunitatea noastră LGBTI are mai puține preocupări. Avem

încă multe de făcut, dar rasismul este mai puțin răspândit. Că continuăm să combatem schimbările climatice și pandemiile, dar partajăm resurse ca pompieri, ventilatoare pulmonare, vaccinuri și medici la nivel transfrontalier. Vom fi primul continent fără emisii de dioxid de carbon din istorie.

Aceasta este puterea Europei.

Și aceasta, prietenii, se numește progres. Chiar dacă nu este întotdeauna destul de rapid, nu întotdeauna destul de profund. Este un pas înainte. Acesta este Europa. Acesta este ceea ce a făcut și trebuie să facă Europa în continuare.

Dar, prieteni, Europa va supraviețui numai dacă luptăm pentru ea. Dacă încetăm să o considerăm de la sine înțeleasă. Dacă înțelegem și explicăm beneficiile pe care ni le aduce. Dacă ascultăm. Dacă luptăm împotriva celor hotărâți să o submineze. Dacă suntem capabili să realizăm reforme. Dacă suntem în măsură să reinventăm proiectul nostru.

Acesta este scopul apelului lansat de Parlamentul European pentru o Convenție privind viitorul Europei. Este vorba de a ne asigura că continuăm discuțiile pentru a lăsa Europa pregătită pentru generația următoare. Nu pot exista dogme sau controverse care să nu poată fi abordate. Nu putem risca să rămânem în urmă pentru că birocrăția noastră este prea greoaie pentru a o contesta sau pentru a permite prevalența intereselor înguste. Ultima reformă majoră a avut loc în urmă cu o generație. Știm că ceea ce a funcționat odată pentru UE-18 se află la limită pentru UE-27 și nu va funcționa pentru UE-32 sau UE-36. Este timpul să acționăm.

Europa nu înseamnă o omogenizare generală, ci convingerea fundamentală că noi toți, în toată diversitatea noastră, ar trebui să avem aceeași șansă.

Prieteni, mai presus de orice altceva, Europa înseamnă speranță. Speranța pentru viitor. Speranța în generația următoare.

O scânteie strălucitoare, o lumină călăuzitoare. Când ne uităm la est și vedem tancurile lui Putin sau China care s-a ridicat urmând valori foarte diferite de cele ale noastre; când ne uităm la nord și vedem consecințele Brexitului; sau către vest și vedem diviziunile societale profunde pe care le-a exploatat trumpismul; când privim spre interior și vedem principiile pe care le-am considerat de la sine înțelese puse acum sub semnul întrebării – și acesta atunci când lumea are cel mai mult nevoie de Europa. Avem nevoie de această speranță. Avem nevoie de valorile pe care le reprezintă Europa. Și doresc ca oamenii să recapete acest sentiment de urgență și optimism în potențialul proiectului nostru. Amânarea reformelor nu este o opțiune.

Pentru mine, Europa a însemnat întotdeauna oportunitate. Schimbare. Posibilitate. Aderarea în 2004 a zece țări, printre care și țara mea, a reprezentat punctul culminant al anilor în care s-au înregistrat progrese, al unor schimbări societale masive. A însemnat totul. A transformat Europa. Acesta a oferit un viitor pentru milioane de oameni.

A fost nevoie de încredere. A fost nevoie de curaj. Trebuie să găsim din nou acest curaj atunci când ne îndreptăm atenția către Ucraina, Moldova, Balcanii de Vest și Georgia.

Europa are puterea de a se transforma, dar trebuie să găsim curajul politic pentru a face acest pas înainte. Pentru a schimba lumea. Putem. Ar trebui s-o facem. Pentru că, dacă nu scriem viitorul, el va fi scris de cei cu un discurs foarte diferit și va avea un final foarte diferit.

Lumea așa cum o cunoșteam s-a schimbat dramatic. Axa sa a basculat la 24 februarie, cu invadarea brutală, nejustificată și ilegală a Ucrainei suverane.

Sunt mândră de răspunsul Europei. Am fost alături de Ucraina, am acordat ajutor militar, sprijin politic și diplomatic, am primit milioane de persoane care fugit din țară, am furnizat finanțare la o scară fără precedent. Am demonstrat că ne pasă. Fără îndoială, cea mai importantă acțiune politică a noastră a fost aceea de a acorda Ucrainei statutul de țară candidată la UE. Pentru că Ucraina are nevoie de speranță. Iar Ucraina luptă pentru Europa și nu o vom abandona.

Valorile lor sunt ceea ce reprezintă Europa. Trebuie să protejăm aceste valori. Și trebuie să explicăm mai bine de ce aceste valori sunt esențiale. De ce nu poate exista nimic fără ele. De ce merită prețul.

De prea multe ori vorbim despre democrație, egalitate, statul de drept ca și cum ar fi concepte înalte care aparțin cărților teoretice din biblioteci prăfuite. Trebuie să demonstrăm – în fiecare zi – de ce sunt necesare și cum pot aduce o schimbare în viața oamenilor.

Am menționat anterior că avem la îndemâna toate cunoștințele din lume, dar tehnologia înseamnă că ne confruntăm cu o avalanșă de dezinformare ambalată într-un tip special de populism. Acolo unde se încurajează cinismul, sunt prezentate răspunsuri simple ca soluții false la probleme dificile, în care „ceilalți” sunt descriși ca fiind cauza tuturor frustrărilor și relelor. În care naționaliștii introduc nostalgia falsă despre un trecut glorios care nu a existat niciodată. Unde vi se pune eticheta albă sau neagră, chiar dacă realitatea are mii de nuanțe de gri.

Nu este ușor de ripostat. Dar de când facilitatea a fost un criteriu de acțiune?

Nu putem vorbi despre lumea viitoare fără a examina lumea de astăzi. În prezent, oamenii sunt îngrijorați de cum o să-și plătească facturile, de cum o să se descurce până la sfârșitul lunii, de lumea pe care o lasă copiilor lor. Sunt îngrijorați cu privire la viitor, iar Europa trebuie să poată să răspundă acestor îngrijorări. Dacă oamenii consideră că democrația nu contribuie la soluționarea problemei singurătății, izolării și frustrării, atunci ei se vor îndepărta de ea. Economia contează. Locurile de muncă contează. Demnitatea și educația contează, deoarece, dacă amploarea decalajelor economice din societate înseamnă că prea mulți oameni se simt singuri și înstrăinați, atunci ei vor avea sentimentul că Europa i-a abandonat.

E din ce în ce mai greu să ne încălzim locuința, să ne alimentăm industriile și să ne conducem mașina. Inflația menține prețurile la un nivel ridicat. Știm acest lucru. Dar atunci când conflictul ne agasează și ne obosește, atunci trebuie să ne apărăm și să rămânem mai fermi ca niciodată. Aceasta este momentul în care Europa teoretică trebuie însoțită de un leadership practic. Cu angajament și curaj. Iar Europa trebuie să se ridice la înălțimea acestei provocări. Dacă abordează problema costului vieții, a prețurilor energiei electrice, a schimbărilor climatice, a apărării și a securității alimentare. Singura cale de urmat este să fim uniți.

Și sunt decizii pe care le putem lua acum. Care nu pot să aștepte. Putem acționa împreună pentru a limita impactul: fie că este vorba de plafonarea facturilor, de fixarea sistemelor noastre de stabilire a prețurilor sau de decuplarea prețului energiei electrice de gaze – există lucruri pe care le putem face acum, chiar și temporar, pentru a compensa presiunea imediată, pe măsură ce implementăm strategii pe termen lung. Dacă a fost vreodată un moment pentru „mai multă Europă”, el este aici și acum.

Prieteni, Europa este o alegere – o alegere pe care țările au făcut-o pentru că au înțeles că cea mai bună șansă a noastră este să fim împreună. Am ales Europa.

În ciuda numeroaselor provocări și a adevărilor dure, sunt optimistă. Sunt plină de speranță. Sunt încrezătoare în posibilitățile epocii noastre și când îi văd pe tinerii din întreaga Europă, știu că viitorul este strălucitor.

Și sunt convinsă că, datorită Europei, lumea viitoare va fi mai bună decât cea pe care o lăsăm în urmă.

Vă mulțumesc.